

Така или иначе проектът се материализира в следното съдържание: 101 народни песни и 101 пословици, цитираното по-горе въведение от английския съставител, предговор от Славейков, озаглавен „The folksong of the Bulgars“ (известен на български извън този си контекст като самостоятелната статия „Българската народна песен“), и обширната студия „The Origin and Language of the Primitive Bulgars“ („Произходът и езикът на ранните българи“) от Е. Дж. Дилън. (Последният по всяка вероятност е главен кореспондент на вестника „London Daily Telegraph“.) В заглавието книгата се заявява като сборник или сбирка (collection), но когато я споменава на други места в текстовете си, Славейков винаги я нарича „антология“. Доколко има основание за това?

Действително „Сянката на Балкана“ не е обикновен фолклорен сборник, резултат от първично събиране и записване на народни песни, а вторичен естетически жест. От вече наличните фолклорни сборници – в своя предговор Славейков им прави бърз критически преглед, – той избира най-добрите и най-представителните песни, за да ги предложи на чуждия читател. Заявява, че подбраните от него песни „са интересни главно от поетическо гледище“, и добавя: „Не материал за фолклористи искаме да дадем ние, а поезията такваз, каквато я имат българите“⁸. С това, от една страна, той анахронично, в романтически маниер възлага на фолклора модерните задачи на литературата. От друга страна, се опитва да довърши несвършената работа на Българското възраждане. Защото то успява да документира българския фолклор, но не успява, казано на днешен език, да го промотира, да го преведе и представи на европейската публика и да събуди интерес към българите и тяхната култура, така както, да речем, успяват сърбите и румънците още през първата половина на XIX в. Според Славейков представяните по-рано в чужбина български народни песни от К. Е. Franzos, Georg Rosen, Aug. Dozon „са случайни работи [...] имат за цел да запознаят чужденците не с българската народна поезия, а да доставят на фолклористите, които не знаят български език, материал за халосни разправи“⁹.

Така Славейков се заема с начинанието да оформи един вид канон на българската народна песен, поради липсата на литературен такъв. Вкарвам в употреба израза „канон на народната песен“ с ясното съзнание за неговата оксиморонност. Канонизирането предполага стабилизиране на текста, докато основните характеристики на народното творчество са уст-

⁸ Славейков, П. П. *Българската народна песен*. – Славейков, П. П. *Събр. съч. в осем тома*. Т. 5. С., 1959, с. 94.

⁹ Пак там.